

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Юридичний факультет

Кафедра трудового, господарського та екологічного права

Вознюк Наталія Іванівна

Дисципліна праці

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Луцьк – 2012

УДК 349.22:331.108.6(073)

ББК 67.405.116р30-2

В 64

Д 48

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 5 від 20 лютого 2013 р.).

Вознюк Н. І.

В-64 **Дисципліна праці:** робоча навчальна програма дисципліни для студентів 4 курсу денної форми навчання юридичного факультету / Наталія Іванівна Вознюк. – Луцьк, 2013. – 30 с.

Робоча програма навчальної дисципліни «Дисципліна праці» визначає обсяги знань, умінь, якими повинен оволодіти студент відповідно до освітньо-професійної програми, алгоритм вивчення навчального матеріалу з урахуванням міждисциплінарних зв'язків, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання знань.

Рекомендовано студентам 4 курсу галузь знань 0304 «право» напряму підготовки 6.030401 «правознавство».

УДК 349.22:331.108.6(073)

ББК 67.405.116р30-2

© Вознюк Н. І., 2013

© Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2013

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «ДИСЦИПЛІНА ПРАЦІ»

1. Опис навчального курсу.

<i>Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</i>	<i>Характеристика навчального курсу</i>
Галузь знань: <i>0304 право</i> Напрямок підготовки: <i>6.030401 правознавство</i> Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>бакалавр</i>	Кількість кредитів ECTS: <i>3</i> Загальна кількість годин: <i>108 год.</i> Тип курсу: <i>спецкурс</i> Рік підготовки: <i>4</i> Семестр: <i>8</i> Лекції: <i>20 год.</i> Практичні: <i>16 год.</i> Самостійна робота: <i>26 год.</i> Індивідуальна робота: <i>28 год.</i> Модулів: <i>3</i> Змістових модулів: <i>2</i> Вид контролю: <i>залік</i>

2. Пояснювальна записка.

Дисципліна праці є одним з основних інститутів трудового права України, його значення полягає у тому, що це провідний елемент системи забезпечення стабільності відносин у сфері використання найманої праці, гарантування прав як роботодавців так і найманих працівників. Трансформація економічної системи, а отже докорінна зміна відносин у сфері найманої праці визначає нагальну необхідність вивчення студентами юридичного факультету методів забезпечення дисципліни праці на підприємствах, установах, організаціях різних форм власності та різних організаційно-правових формацій.

Навчальна дисципліна «Дисципліна праці» являє собою систему взаємоузгоджених елементів навчального процесу, які зорієнтовані на вивчення студентами вказаної дисципліни.

Об'єктом вивчення спецкурсу виступають правові норми у сфері регулювання дисципліни праці, а також практика їх застосування; теоретичні розробки вітчизняних науковців-правознавців з основних проблем цього інституту.

Метою вивчення дисципліни є поглиблення теоретичних знань та формування у студентів практичних навичок у сфері дисципліни праці. Практичні навички формуються у студентів через застосування норм інституту при виконанні завдань, вирішення ситуаційних задач.

Вказана мета може бути досягнута шляхом виконання наступних **завдань:**
 оволодіти теоретичним підґрунтям інституту дисципліни праці;
 оволодіти нормативним матеріалом, застосовуючи для його вивчення здобуті знання з теорії;

вивчити актуальну практику застосування даних норм у безпосередньому регулюванні трудових відносин;

розкрити підстави дисциплінарної відповідальності працівників, проаналізувати види дисциплінарної відповідальності, порядок накладення дисциплінарних стягнень, громадські стягнення та їх правове значення

набути базових навичок практичного застосування норм права;

встановити можливі шляхи розвитку та вдосконалення норм інституту трудової дисципліни.

Вимоги до знань та умінь.

Розкриваючи теоретичні питання, студенти повинні прагнути до максимально повного і чіткого викладу всіх проблем, що досліджуються. При цьому важливо показати діалектику їхнього розвитку, розкриваючи відмінності в трактуванні розглянутих положень, провести порівняльний аналіз питань, що висвічуються у відповідних розділах різних підручників та в спеціальній літературі.

Студенти повинні знати поняття дисципліни праці, особливості правового регулювання правил внутрішнього трудового розпорядку, основні обов'язки працівника і роботодавця, ознайомитися з поняттям заохочення, розрізнити види заохочень та порядок застосування заохочень за успіхи в роботі.

Студент повинен усвідомити поняття дисциплінарного проступку, поняття і види дисциплінарної відповідальності. Знати порядок і строки застосування дисциплінарних стягнень, які органи правомочні застосовувати дисциплінарні стягнення. Яким чином можна оскаржити дисциплінарне стягнення, як відбувається процедура зняття стягнення.

Аналізуючи зміст правових норм, студенти мають в обов'язковому порядку давати точні і конкретні посилання на відповідні нормативно-правові акти: вказувати коли і ким вони прийняті, відповідні статті, пункти, підпункти. При цьому студент повинен звертатися безпосередньо до тексту нормативних актів, а не викладати їх зміст за навчальною, довідковою чи популярною літературою.

У студентів повинні бути сформовані навички щодо застосування норм права у сфері дисципліни праці шляхом безпосередньої правозастосовчої діяльності та складення окремих правових документів. Студенти повинні розуміти значення дотримання процесуальних норм щодо накладення дисциплінарних, громадських стягнень. Вирішуючи практичні завдання (казуси), потрібно давати повні і обґрунтовані як нормативно, так і логічно відповіді на поставлені питання. Логічному і нормативному обґрунтуванню повинен відповідати кожний висновок, зроблений при відповіді на те чи інше питання і кінцевий, і проміжний.

Студент повинен добре знати Конституцію України, положення Кодексу законів про працю України, орієнтуватися у системі підзаконних нормативних актів, судовій практиці, вміти швидко і правильно знаходити вміщені в них правила поведінки і правильно застосовувати до конкретних ситуацій.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

теоретичні засади інституту;
систему законодавства в сфері дисципліни праці;
сучасний стан, особливості та основні тенденції розвитку юридичної практики в сфері дисципліни праці;
форми захисту прав громадян у сфері дисципліни праці;
основні напрямки вдосконалення чинного законодавства;
підстави та порядок застосування юридичної відповідальності за порушення чинного трудового законодавства.

вміти :

використовувати у безпосередній діяльності та при подальшому вдосконаленні знань і умінь у сфері дисципліни праці теоретичні засади вказаного інституту;
аналізувати юридичні факти, які є підставою виникнення, зміни та припинення правовідносин у сфері дисципліни праці;
орієнтуватися в системі чинного законодавства;

тлумачити чинне трудове законодавство;
застосовувати норми права щодо дисципліни праці шляхом безпосередньої правозастосовчої діяльності та складення окремих правових документів;
застосовувати основні форми захисту прав громадян.

3. Структура залікового кредиту курсу.

Тема	Кількість годин відведених на			
	лекції	Семінарські заняття	Самостійну роботу	Індивідуальну роботу
Змістовий модуль 1. Поняття дисципліни праці та правові методи її забезпечення				
Тема 1. Поняття дисципліни праці та правові методи її забезпечення	2	2	2	3
Тема 2. Внутрішній трудовий розпорядок: поняття, правове регулювання. Статути і положення про дисципліну	2		2	
Тема 3. Заохочення як засіб забезпечення дисципліни праці	2	4	2	
Тема 4. Поняття та види дисциплінарної відповідальності	2		2	
Змістовий модуль 2. Дисциплінарна відповідальність у системі забезпечення дисципліни праці				
Тема 5-7. Загальна дисциплінарна відповідальність	6	2	2	3
Тема 8-9. Спеціальна дисциплінарна відповідальність	4	2	2	
Тема 10. Перспективи вдосконалення правового регулювання дисципліни праці	2	2	2	
Всього	20	16	16	6

4. Планування теоретичного курсу.

Змістовий модуль 1. Поняття дисципліни праці та правові методи її забезпечення

Тема 1. Поняття дисципліни праці та правові методи її забезпечення

1. Історико-правовий аспект становлення і розвитку інституту дисципліни праці у вітчизняному трудовому праві.
2. Поняття, зміст і значення дисципліни праці у сучасних умовах.
3. Правове регулювання дисципліни праці.
4. Функції дисципліни праці.
5. Правові методи забезпечення дисципліни праці.

Тема 2. Внутрішній трудовий розпорядок: поняття, правове регулювання. Статути і положення про дисципліну

1. Основні трудові обов'язки сторін трудового договору.
2. Внутрішній трудовий розпорядок на підприємствах, установах, організаціях.
3. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку (загальні і спеціальні норми).
4. Типові, галузеві та місцеві правила внутрішнього розпорядку: поняття, правове регулювання.
5. Правила внутрішнього трудового розпорядку: структура, порядок розробки та прийняття.
6. Статути і положення про дисципліну.

Тема 3. Заохочення як засіб забезпечення дисципліни праці

1. Поняття «заохочення» та його співвідношення із суміжними категоріями.
2. Загальна характеристика заохочувальних трудових правовідносин.
3. Становлення та розвиток правового регулювання заохочень за трудові досягнення.
4. Принципи заохочення сумлінної праці. Види заохочень за трудовим законодавством України.
5. Підстави для заохочення, порядок застосування заохочень за трудовим законодавством України.
6. Проблеми застосування норм про заохочення та напрямки удосконалення законодавства про заохочення працівників.

Тема 4. Поняття та види дисциплінарної відповідальності

1. Загальна характеристика юридичної відповідальності за порушення трудової дисципліни.
2. Поняття та види дисциплінарної відповідальності.
3. Дисциплінарний проступок – підстава притягнення до дисциплінарної відповідальності: поняття, ознаки та склад.
4. Дисциплінарні санкції: поняття, правове регулювання, перспективи вдосконалення.
5. Додаткові заходи впливу щодо порушників трудової дисципліни, їх юридичне значення.

Змістовий модуль 2. Дисциплінарна відповідальність у системі забезпечення дисципліни праці

Тема 5-7. Загальна дисциплінарна відповідальність

1. Склад дисциплінарного проступку.
2. Види загальних дисциплінарних стягнень, їх класифікація.
3. Порядок та строки застосування загальних дисциплінарних стягнень.
4. Підстави та порядок застосування догани за порушення трудової дисципліни.
5. Підстави та порядок звільнення працівника за порушення трудової дисципліни.
Правове регулювання звільнення за систематичне невиконання працівником без поважних причин трудових обов'язків (п. 3 ст. 40): законодавчі норми, керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.
Правове регулювання звільнення за прогул (п. 4 ст. 40): законодавчі норми, керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.
Правове регулювання звільнення за появу на роботу у нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння (п. 7 ст.40): законодавчі норми, керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.
Правове регулювання звільнення за вчення за місцем роботи розкрадання майна роботодавця (п. 8 ст. 40): законодавчі норми, керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.
Правове регулювання звільнення за одноразове грубе порушення трудових обов'язків керівником підприємства, установи, організації (п. 1 ст. 41): законодавчі норми, керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.
6. Органи, правомочні застосовувати дисциплінарні стягнення.

Тема 8-9. Спеціальна дисциплінарна відповідальність

1. Спеціальна дисциплінарна відповідальність та її особливості.
2. Види спеціальних дисциплінарних стягнень.
3. Порядок та строки застосування спеціальних дисциплінарних стягнень.
4. Проблеми застосування спеціальних дисциплінарних стягнень.
5. Порядок оскарження спеціальних дисциплінарних стягнень.
6. Дисциплінарна відповідальність прокурорсько-слідчих працівників.
7. Дисциплінарна відповідальність суддів.
8. Дисциплінарна відповідальність державних службовців.
9. Дисциплінарна відповідальність адвокатів.
10. Дисциплінарна відповідальність працівників гірничих підприємств.
11. Дисциплінарна відповідальність працівників митної служби.

Тема 10. Перспективи вдосконалення правового регулювання дисципліни праці

1. Правове регулювання оскарження та заняття дисциплінарних стягнень.
2. Судова практика по справам про дисциплінарну відповідальність працівників.
3. Правове регулювання дисципліни праці в зарубіжних країнах: питання імплементації в національне законодавство.

5. Плани семінарських занять

Змістовий модуль 1. Поняття дисципліни праці та правові методи її забезпечення

Тема 1. Поняття дисципліни праці та методи її забезпечення. Внутрішній трудовий розпорядок.

1. Поняття, зміст і значення дисципліни праці у сучасних умовах.
2. Трудова дисципліна:
  - а) як елемент трудових правовідносин;
  - б) як інститут трудового права;
  - в) як принцип трудового права;
  - г) як фактична поведінка учасників трудових правовідносин.
3. Внутрішній трудовий розпорядок: поняття, правове регулювання.
4. Правила внутрішнього трудового розпорядку: структура, порядок розробки та прийняття.
5. Основні трудові обов'язки сторін трудового договору.

Законодавство: див. рекомендоване законодавство до курсу.

Література: основна :

1. Болотіна Н. Б. Трудове право України: підручник / Н.Б.Болотіна. [5-те вид., перероб. і доп.]. – К.: Знання, 2008. – 860 с.
2. Трудове право України: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / [П.Д.Пилипенко, В.Я.Бурак, З.Я.Козак та ін.] ; за ред. П. Д. Пилипенка. [4-те вид., перероб. і доп.]. – К.: Ін Юре, 2010. – 536 с.

Література додаткова: джерела – 8, 9, 13, 15, 26, 27, 49, 54.

Тема 2. Правові методи забезпечення трудової дисципліни.

1. Методи забезпечення дисципліни праці: поняття, види, правове регулювання.
2. Економічні та організаційні методи забезпечення дисципліни праці: поняття, особливості правового регулювання, значення в умовах ринкових відносин.
3. Заохочення:
  - а) поняття, види, підстави застосування;
  - б) особливості правового регулювання.
4. Порядок застосування заохочень.
5. Державні нагороди України: види, правове регулювання.

Законодавство: див. рекомендоване законодавство до курсу.

Література: основна :

1. Болотіна Н. Б. Трудове право України: підручник / Н.Б.Болотіна. [5-те вид., перероб. і доп.]. – К.: Знання, 2008. – 860 с.
2. Трудове право України: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / [П.Д.Пилипенко, В.Я.Бурак, З.Я.Козак та ін.] ; за ред. П. Д. Пилипенка. [4-те вид., перероб. і доп.]. – К.: Ін Юре, 2010. – 536 с.

Література додаткова: джерела – 1, 2, 8, 9, 11, 15-17, 24, 26, 27, 31-36, 40, 41, 43, 44, 50-56.

Тема 3. Дисциплінарна відповідальність у системі забезпечення дисципліни праці

1. Поняття та види дисциплінарної відповідальності.
2. Дисциплінарний проступок – підстава притягнення до дисциплінарної відповідальності: поняття, ознаки та склад.
3. Дисциплінарні санкції: поняття, правове регулювання, перспективи вдосконалення.
4. Процедура накладання дисциплінарного стягнення
5. Додаткові заходи впливу щодо порушників трудової дисципліни, їх юридичне значення.

Законодавство: див. рекомендоване законодавство до курсу.

Література: основна :

1. Болотіна Н. Б. Трудове право України: підручник / Н.Б.Болотіна. [5-те вид., перероб. і доп.]. – К.: Знання, 2008. – 860 с.
2. Трудове право України: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / [П.Д.Пилипенко, В.Я.Бурак, З.Я.Козак та ін.] ; за ред. П. Д. Пилипенка. [4-те вид., перероб. і доп.]. – К.: Ін Юре, 2010. – 536 с.

Література додаткова: джерела – 8, 13, 14, 20, 28, 36, 39, 40, 44, 46, 47, 48, 50, 52, 55.

Змістовий модуль 2. Дисциплінарна відповідальність у системі забезпечення дисципліни праці

Тема 4-6. Загальна дисциплінарна відповідальність

Заняття 1.

1. Склад дисциплінарного проступку.
2. Види загальних дисциплінарних стягнень, їх класифікація.
3. Порядок та строки застосування загальних дисциплінарних стягнень.
4. Підстави та порядок застосування догани за порушення трудової дисципліни.
5. Підстави та порядок звільнення працівника за порушення трудової дисципліни.

Заняття 2.

1. Правове регулювання звільнення за систематичне невиконання працівником без поважних причин трудових обов'язків (п. 3 ст. 40):
  - а) законодавчі норми;
  - б) керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України;
  - в) практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.
2. Правове регулювання звільнення за прогул (п. 4 ст. 40):
  - а) законодавчі норми;
  - б) керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України;
  - в) практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.
3. Правове регулювання звільнення за появу на роботу у нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння (п. 7 ст.40):
  - а) законодавчі норми;
  - б) керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України;
  - в) практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.

Заняття 3.

1. Правове регулювання звільнення за вчинення за місцем роботи розкрадання майна роботодавця (п. 8 ст. 40):
  - а) законодавчі норми;
  - б) керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України;
  - в) практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.
2. Правове регулювання звільнення за одноразове грубе порушення трудових обов'язків керівником підприємства, установи, організації (п. 1 ст. 41):
  - а) законодавчі норми;
  - б) керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України;
  - в) практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.
6. Органи, правомочні застосовувати дисциплінарні стягнення.

Законодавство: див. рекомендоване законодавство до курсу.

Література: основна :

1. Болотіна Н. Б. Трудове право України: підручник / Н.Б.Болотіна. [5-те вид., перероб. і доп.]. – К.: Знання, 2008. – 860 с.
2. Трудове право України: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / [П.Д.Пилипенко, В.Я.Бурак, З.Я.Козак та ін.] ; за ред. П. Д. Пилипенка. [4-те вид., перероб. і доп.]. – К.: Ін Юре, 2010. – 536 с.

Література додаткова: джерела – 8, 14, 15, 20, 26, 28, 36, 39, 40, 44, 46, 47, 48, 50, 52, 55.

Тема 7. Спеціальна дисциплінарна відповідальність

Заняття 1.

1. Спеціальна дисциплінарна відповідальність та її особливості.
2. Види спеціальних дисциплінарних стягнень.
3. Порядок та строки застосування спеціальних дисциплінарних стягнень.
4. Проблеми застосування спеціальних дисциплінарних стягнень.
5. Порядок оскарження спеціальних дисциплінарних стягнень.
6. Дисциплінарна відповідальність державних службовців.

Заняття 2.

1. Дисциплінарна відповідальність прокурорсько-слідчих працівників.
2. Дисциплінарна відповідальність суддів.
3. Дисциплінарна відповідальність адвокатів.
4. Дисциплінарна відповідальність працівників гірничих підприємств.
5. Дисциплінарна відповідальність працівників митної служби.

Законодавство: див. рекомендоване законодавство до курсу.

Література: основна :

1. Болотіна Н. Б. Трудове право України: підручник / Н.Б.Болотіна. [5-те вид., перероб. і доп.]. – К.: Знання, 2008. – 860 с.
2. Трудове право України: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / [П.Д.Пилипенко, В.Я.Бурак, З.Я.Козак та ін.] ; за ред. П. Д. Пилипенка. [4-те вид., перероб. і доп.]. – К.: Ін Юре, 2010. – 536 с.

Література додаткова: джерела – 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14, 18, 19, 21, 22, 23, 25, 29,

30, 36, 37, 38, 40, 42, 44, 45, 50, 55.

6. Завдання для самостійної роботи студентів.

Самостійна робота є складовою частиною навчального процесу, від якої значною мірою залежить розвиток юридичного мислення, засвоєння навчального матеріалу, формування правової культури.

На самостійне вивчення курсу відведено 16 навчальних годин. Навчальний матеріал курсу «Дисципліна праці» передбачений робочою програмою для засвоєння студентами в процесі самостійної роботи виносить на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався поряд з проведенням навчальних занять.

Поточний контроль самостійної роботи студентів здійснюється на практичних та індивідуальних заняттях. Письмові завдання виконуються в окремому зошиті.

З метою більш ґрунтовного вивчення матеріалу в межах навчальної програми спецкурсу студентам пропонується виконати такі завдання.

Завдання для самостійної роботи¹

Завдання № 1. Проаналізувати ст. 147 КЗпП і визначити, чи тотожні терміни “трудова обов’язки” і “трудова дисципліна”.

Завдання № 2. Порівняти ст. 147 КЗпП і ст. 14 Закону України “Про державну службу”, визначити заходи дисциплінарного впливу та заходи стягнення за порушення трудової дисципліни, що можуть застосовуватися до державних службовців. Чи поширюються на суддів стягнення за порушення трудової дисципліни, визначені КЗпП?

Завдання № 3. Порівняти ст. 147 КЗпП і ст. 29 ЦК і визначити орган, правоможний застосувати дисциплінарні стягнення.

Завдання № 4. Підготувати наказ про застосування дисциплінарного стягнення до керівника акціонерного товариства та працівника підприємства.

Завдання № 5. Порівняти ст. 147 КЗпП і ст. 29 ЦК і визначити орган, правоможний застосувати дисциплінарне стягнення.

Завдання № 6. Скласти перелік обставин, за яких можливе визнання необґрунтованим дисциплінарного стягнення.

Завдання № 7. Підготувати за вказаною формою таблицю “Застосування дисциплінарного стягнення”.

Факти, що підлягають встановленню, та докази, що їх підтверджують.

Ситуаційні задачі

Задача № 1. На підставі доповідної записки начальника цеху слюсарю Маслову наказом по підприємству була оголошена догана. Маслов оскаржив наказ про

¹ Завдання і задачі для самостійної роботи сформовані з матеріалів, розміщених в таких виданнях: Грузінова Л. П. Трудові спори: Навч. посіб. / Л. П. Грузінова. – К.: МАУП, 2002. – С. 82-87; Трудове право України: збірник задач / Укл.: І. М. Якушев, Н. І. Вознюк, Ю. В. Гресик, О. В. Старчук. – Луцьк: РВВ «Вежа», 2008. – 208 с.

оголошення йому дисциплінарного стягнення до місцевого суду. У позовній заяві Маслов вказав, що погано себе почував і тому вимушений був звернутися до лікаря. Його звернення до лікаря підтверджувалося відповідною довідкою.

Що мається на увазі під дисциплінарним проступком? Назвіть підставу притягнення працівника до дисциплінарної відповідальності. Які обставини виключають вину працівника? Які умови дострокового зняття дисциплінарного стягнення? Яке рішення винесе суд у справі Маслова?

Задача № 2. За передчасне закриття магазину “Рідна хата” Веселову була оголошена сувора догана. Веселов оскаржив в КТС наказ про накладення на нього дисциплінарного стягнення. Як аргументи необґрунтованості наказу Веселов зазначив те, що від нього до застосування стягнення ніхто не зажадав письмового пояснення.

Чи потрібно до застосування дисциплінарного стягнення одержати пояснення від працівника? Назвати підстави звільнення за порушення трудової дисципліни. Підготувати тези виступу від імені Веселова на засіданні КТС.

Задача № 3. Когак і Капустян двічі протягом місяця були на роботі в нетверезому стані. За систематичне порушення трудової дисципліни Когака та Капустяна звільнили з роботи. У судовому засіданні стало відомо, що в день звільнення з роботи Когак був тимчасово непрацездатним, а Капустян перебував у відпустці.

Назвіть стадії (процедуру) застосування дисциплінарних стягнень. Яке рішення може винести суд у цій справі?

Задача № 4. Симонов не був на роботі 12 лютого, а 14 лютого виїхав у службове відрядження. 14 березня, після прибуття з відрядження Симонов занедужав і тільки 29 березня вийшов на роботу. 30 березня заступник директора підприємства зажадав від Симонова письмові пояснення з приводу його відсутності на роботі 12 лютого. Оскільки Симонов не надав поважних причин відсутності на роботі, наказом заступника директора підприємства від 5 квітня Симонову була оголошена догана. Симонов вирішив оскаржити наказ щодо застосування дисциплінарного стягнення до суду на тій підставі, що з моменту “вчинення прогулу” минуло більше одного місяця й заступник директора не врахував його попередню сумлінну роботу.

Яке рішення винесе суду справі Симонова? Назвіть день накладання стягнення на Симонова. Підготуйте позовну заяву до суду від імені Симонова про визнання недійсним дисциплінарного стягнення.

Задача № 5. Бухгалтер АТ “Турист” Кускова спізнилася на роботу на дві години. За доповідною запискою головного бухгалтера Кусковій наказом по акціонерному товариству “Турист” була оголошена “сувора догана з останнім попередженням”. Кускова оскаржила наказ про застосування до неї дисциплінарного стягнення в КТС. У заяві вона, зокрема, зазначила, що до накладення дисциплінарного стягнення вона не вчинила жодного дисциплінарного проступку, а в переліку дисциплінарних стягнень, встановлених правилами внутрішнього трудового розпорядку акціонерного товариства, такого дисциплінарного стягнення, яке було накладено на неї, не передбачено. До того ж наказ про застосування дисциплінарного стягнення підписав заступник голови правління акціонерного товариства Майстренко.

Які стягнення за порушення трудової дисципліни можуть застосовуватися до працівників акціонерного товариства? Які органи мають право застосовувати дисциплінарні стягнення? Яке рішення винесе КТС за заявою Кускової?

Задача № 6. Голову правління акціонерного товариства “Фаворит” обрали на загальних зборах акціонерного товариства. Згодом загальні збори АТ “Фаворит” прийняли рішення про делегування спостережній раді права обирати і відкликати голову правління акціонерного товариства “Фаворит”. На підставі рішення спостережної ради АТ “Фаворит” голова правління акціонерного товариства “Фаворит” був звільнений з роботи за систематичне невиконання без поважних причин обов’язків, покладених трудовим договором.

Проаналізувати зміст ч. 3 ст. 147 КЗпП і визначити, чи тотожні слова: “які їх обрали” та “які мають право їх обирати”. Назвіть органи акціонерного товариства. Який орган правоможний застосувати дисциплінарне стягнення до працівників, які займають виборні посади? Який орган має право звільнити голову правління акціонерного товариства?

Задача № 7. Інженеру гірничого підприємства Прохоренку було оголошено сувору догану за прогул 12 лютого без поважної причини. У травні Прохоренко з’явився на роботу в нетверезому стані, за що був переведений на нижчеоплачувану роботу строком на два місяці. Прохоренко вирішив звернутися із заявою до КТС про визнання необґрунтованим дисциплінарного стягнення. У заяві Прохоренко просив членів КТС врахувати, що згоду на переведення він не давав, а переведення в порядку застосування дисциплінарного стягнення суперечить ч. 3 ст. 43 Конституції України оскільки має всі ознаки примусової праці.

Порівняти п. 22 ст. 92 Конституції України та ч. 2 ст. 147 КЗпП і визначити, якими нормативними актами встановлюються заходи дисциплінарного стягнення за дисциплінарні правопорушення. Які особливості застосування заходів дисциплінарного стягнення до працівників гірничих підприємств? Яке рішення прийме КТС у справі Прохоренка?

Задача № 8. Водія автобази Шатькова перевели слюсарем на один рік у зв’язку з позбавленням права керувати автомобілем. Коли Шатьков вкотре порушив трудову дисципліну, директор автобази замість того, щоб накласти дисциплінарне стягнення, вирішив передати питання про факти порушення трудової дисципліни на розгляд трудового колективу бригади, у складі якої працює Шатьков. Проте з цим рішенням директора автобази не погодився юрисконсульт, вважаючи, що доцільніше розглянути це питання на засіданні товариського суду. Колектив бригади вирішив перенести Шатькову чергову відпустку на вересень. Шатьков звернувся в КТС.

Чи вправі директор замість накладання дисциплінарного стягнення передати питання про порушення трудової дисципліни на розгляд трудового колективу? Назвіть органи трудового колективу. Чи є товариський суд органом трудового колективу? Які заходи громадського впливу мають право застосовувати до порушників трудової дисципліни трудові колективи або створені ними органи? Чи враховуються при звільненні за систематичне порушення трудової дисципліни заходи громадського стягнення за порушення трудової дисципліни? Підготувати рішення КТС за заявою Шатькова.

Задача № 9. Наказом від 21 липня інженерові відділу матеріально-технічного постачання Лугіну оголосили догану за прогул без поважної причини. У зв’язку з тим, що з 22 липня Лугін не виходив на роботу, наказ про застосування дисциплінарного стягнення 10 серпня був скасований, і Лугін був звільнений за прогул без поважних причин. Вважаючи звільнення неправильним, Лугін звернувся до суду із позовом про поновлення його на роботі. У позовній заяві Лугін вказав, що наказ від 10 серпня не

відповідає ч. 1 ст. 61 Конституції України, який забороняє за одне і те ж порушення двічі притягати до юридичної відповідальності одного виду. При розгляді в суді позовної заяви Лугіна стало відомо, що згоду на звільнення Лугіна профспілковий орган дав ще 20 липня але директор підприємства вирішив оголосити Лугіну догану, враховуючи його сумлінну попередню роботу на підприємстві й обставини, за яких вчинено дисциплінарний проступок.

Які обставини враховуються при обранні виду дисциплінарного стягнення? Який встановлено строк для застосування дисциплінарного стягнення? Яке рішення винесе суд у цій справі?

Задача № 10. Громадянин Російської Федерації, який постійно проживає і працював в Україні, за порушення трудової дисципліни був звільнений з роботи за п. 3 ст. 40 КЗпП України.

Проаналізувати зміст ст. 55 Конституції України і визначити, чи має право громадянин Російської Федерації оскаржити своє звільнення з роботи, затримку розрахунку при звільненні, невиконання рішення суду про поновлення на роботі до Європейського суду з прав людини.

Задача 11. Фрезерувальник заводу Устименко вніс раціоналізаторську пропозицію, застосування якої підвищило продуктивність праці і дало можливість збільшити норми виробітку робітників-фрезерувальників.

Які види заохочення можуть бути застосовані дирекцією заводу до Устименка?

Які принципи заохочення встановлені Кодексом законів про працю?

Задача 12. При затвердженні правил внутрішнього трудового розпорядку АТ “Ятрань” було запропоновано до переліку заходів дисциплінарних стягнень включити такі заходи: зауваження; попередження; догану; сувору догану; звільнення.

Чи правомірна така пропозиція?

У якому порядку затверджуються правила внутрішнього трудового розпорядку?

Задача 13. Колективний договір приватного підприємства «Прогрес» передбачав такий вид дисциплінарного стягнення як сувора догана. Державна інспекція праці під час перевірки у своєму акті вказала на необхідність приведення колективного договору у відповідність до чинного законодавства.

Дайте правову оцінку ситуації. Чи правомірні вимоги державної інспекції праці? Якими актами встановлюються заходи дисциплінарних стягнень?

Задача 14. У правилах внутрішнього трудового розпорядку ТОВ “Ректа” містяться пункти, що передбачають позбавлення відпустки за прогул без поважної причини, накладення штрафу в розмірі двох мінімальних заробітних плат на особу, яка з’явилася на роботі в нетверезому стані, а також за порушення трудової дисципліни позбавлення премій, передбачених системою оплати праці.

Дайте правову оцінку вказаним положенням.

Задача 15. Токар Рябцев, що працював в ТОВ “Проммонтаж”, допустив грубе порушення технологічної дисципліни, за що йому було оголошено догану, знижено кваліфікаційний розряд, а роботу над продукцією, що виявилася браком, не оплатили. Також Рябцева було притягнуто до матеріальної відповідальності за заподіяну шкоду.

Рябцев звернувся до юрисконсульта підприємства з питанням про правомірність накладення на нього одночасно чотирьох стягнень.

Яку відповідь повинен дати юрисконсульт?

Задача 16. Начальник цеху Луцького автомобільного заводу оголосив сувору догану чотирьом слюсарям за те, що вони не відвідують організованих для робітників курсів підвищення кваліфікації і погано вивчають рекомендований матеріал. Обов'язковість навчання начальник цеху мотивував тим, що цех отримує нове устаткування, а робітники з ним мало знайомі. В КТС, куди звернулися працівники із заявою про зняття дисциплінарного стягнення, з'ясувалося, що цех, де вони працюють в даний час не працює через демонтаж обладнання і більшість робітників, в т.ч. і вони, знаходяться у відпустках без збереження заробітної плати. Оскільки ніхто з ними не узгоджував необхідність навчання на курсах, більше того матеріал, який там подають, їм знайомий і, враховуючи, що ніякої оплати за відвідування курсів їм не виплачують, вони просили зняти дисциплінарні стягнення і зобов'язати начальника цеху вибачитися перед ними.

Яке рішення має прийняти КТС? Складіть його проект,

Задача 17. Охоронник Рибко без дозволу начальства домовився з іншим охоронником Сухаровим, що Сухаров вийде на чергування у зміну замість Рибка, а останній буде чергувати через два дні за Сухарова.

Сухаров чергував замість Рибка. Проте Рибко на чергування замість Сухарова не вийшов, посилаючись на хворобу.

Директор наклав на Сухарова дисциплінарне стягнення. З цим стягненням Сухаров не погодився, вважаючи, що повинен був чергувати Рибко, і звернувся до комісії по трудових спорах.

Як повинна вирішити спір комісія?

Задача 18. Слюсар Хомич при виконанні ремонтних робіт порушив правила протипожежної безпеки, внаслідок чого виникла пожежа, якою підприємству заподіяна шкода на суму близько 5 тисяч гривень.

Директор заводу за вчинення пожежі притягнув Хомича до дисциплінарної відповідальності – оголосив догану. Крім того, директор зобов'язав юрисконсульта Яворського пред'явити позов про стягнення з Хомича завданої підприємству шкоди. Державна пожежна інспекція району за порушення правил протипожежної безпеки притягнула Хомича до адміністративної відповідальності – наклала штраф.

Хомич погоджується з тим, що директор як представник сторони трудового договору, з якою він перебуває в трудових правовідносинах, може притягнути його до дисциплінарної чи матеріальної відповідальності. Що ж до пожежної інспекції, то з цією організацією він у правових відносинах не перебуває, тому вона після притягнення його до дисциплінарної відповідальності накладати ще одне стягнення не вправі. При цьому Хомич посилається на статтю 61 Конституції України як закон прямої дії, якою передбачено, що “ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення”.

Дайте правову оцінку даній ситуації.

Задача 19. З вини шофера Цупера сталася автотранспортна пригода, внаслідок якої була пошкоджена вантажна автомашина, що належала автопідприємству. Державна автомобільна інспекція МВС наклала на Цупера штраф і позбавила його права водіння автомашини строком на три місяці.

За ці ж дії директор підприємства оголосив Цуперу догану, перевів на три місяці

на ремонтні роботи і зобов'язав його самому відремонтувати машину.

Цупер вважає, що таке вирішення питання суперечить статті 61 Конституції України, якою передбачено, що “ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення”.

Він звертається до Вас з проханням роз'яснити чи дії державтоінспекції і директора відповідають нормам права і чи може він їх оскаржити?

Якщо може, то який закон при цьому повинен бути застосований?

Задача 20. Державний інспектор, ознайомившись із змістом колективного договору підприємства, виявив норму, згідно з якою кожний працівник, що порушив трудову або виробничу дисципліну, буде притягатися до дисциплінарної та матеріальної відповідальності у вигляді штрафу. Крім того, працівникам, які допустили прогул без поважних причин, буде скорочуватись щорічна відпустка на число днів прогулу.

Чи відповідає вказана норма чинному трудовому законодавству?

Якими нормами може передбачатися дисциплінарна відповідальність?

Задача 21. Працівник Горохівської райспоживспілки Андрущак 19 травня 2006 р. звільнений з роботи за п. 3 ст. 40 КЗпП з формулюванням у трудовій книжці “за неналежне відношення до своїх службових обов'язків”.

При розгляді справи судом встановлено, що за період роботи позивача у Горохівській райспоживспілці на нього тричі накладались дисциплінарні стягнення: 7 травня 2005 р. оголошено сувору догану; 19 листопада 2005 р. переведений на нижче оплачувану посаду без зазначення строку переведення; 29 березня 2006 р. суворо попереджений. Остаточною причиною, що послужила підставою для звільнення Андрущака 19 травня стала відмова останнього відвезти голову райспоживспілки на нараду до Луцька, службова машина, якого в останній момент поламалася, а власна машина Андрущака знаходилась на подвір'ї райспоживспілки. Як з'ясувалося, членом профспілки він не був, а за використання власного автомобіля у службових цілях він отримував щомісячну компенсацію.

Напишіть проект рішення суду по даній справі.

Задача 22. Вчитель-методист Гулак 18 вересня під час футбольного матчу знаходився на трибуні стадіону і при кожній невдалій атаці улюбленої команди привселюдно лаявся нецензурними словами. Про цей факт стало відомо дирекції школи де він працював і 25 вересня йому було оголошено догану “за аморальну поведінку у громадському місці”.

Вважаючи, що з ним повелися незаконно Гулак 30 вересня написав скаргу до начальника райвідділу освіти і просив зняти догану оскільки трудової дисципліни він не порушував.

В результаті тривалої перевірки фактів по скарзі Гулака з'ясувалося, що останній неодноразово з'являвся в школі у нетверезому стані, з дружиною своєю не проживає, сплачує аліменти на двох дітей, нерідко пристає до старшокласниць із залицяннями і т.п. Все це підтверджувалося поясненнями учнів, вчителів школи та деякими документами.

Після того, як Гулак відмовився дати письмове пояснення щодо зібраних матеріалів начальник райвідділу 4 листопада видав наказ про звільнення його з роботи “за систематичне вчинення аморальних проступків у побуті і на роботі які несумісні з виховною роботою згідно п 3 ст.41 КЗпП

Зробіть аналіз наведеної тут ситуації та спробуйте розібратися в строках і правильності застосування заходів.

Задача 23. Інженер Романюк був звільнений з роботи 18 березня 2006 р. за п. 3 ст. 40 КЗпП України за систематичне невиконання обов'язків, покладених на нього трудовим договором.

При розгляді позову про поновлення на роботі в суді з'ясувалося, що за час роботи на підприємстві він дійсно порушував трудову дисципліну, за що адміністрація оголошувала йому догану в жовтні 2004 р., в січні 2005 р., а 12 березня 2006 р. Романюк спізнився на роботу, за що і був звільнений.

Яке рішення повинен винести суд?

Який порядок звільнення за п. 3 ст. 40 КЗпП України?

Задача 24. Механік АТ "Побутбуд" Володимиров був відсутній на робочому місці протягом першої половини робочого дня. У пояснювальній записці, яку від нього вимагав директор підприємства про причини відсутності протягом чотирьох годин, Володимиров вказав, що на прохання іншого механіка цього ж підприємства надавав йому допомогу в ремонті екскаватора на його робочому місці у сусідньому гаражі. Наступного дня був виданий наказ про звільнення Володимирова за п. 4 ст. 40 КЗпП України за відсутність на робочому місці без поважних причин понад трьох годин.

Вважаючи звільнення незаконним, Володимиров звернувся до суду з позовом про поновлення на роботі і оплату за час вимушеного прогулу.

Вирішіть справу.

Задача 25. Шофер Галкін працював на автомашині 10 годин підряд, після чого йому було наказано працювати ще три години. Галкін відмовився виконати це розпорядження, посилаючись на те, що у зв'язку з втомою він не зможе безпечно вести машину. За це Галкіну була оголошена догана.

Дайте правову оцінку діям адміністрації.

Задача 26. Наладчик Слепков запізнився на роботу на 40 хвилин. У зв'язку з цим начальник цеху через три дні направив директору заводу доповідну записку, в якій просив оголосити Слепкову догану. Через тиждень директор заводу видав наказ, в якому Слепкову оголошувалася догана за запізнення на роботу. Слепков звернувся до КТС із заявою, в якій просив догану з нього зняти, оскільки спізнився він тому, що йому довелося в цей день їхати на роботу з передмістя. Пояснювальну записку про проступок у нього ніхто не відбирав, і в суті справи адміністрація не розібралася.

Вирішіть спір.

Задача 27. Бухгалтер Курносова була відсутньою на роботі три з половиною години. Отримавши письмове пояснення Курносової, з якого було видно, що вона була відсутньою на робочому місці через особисті проблеми вдома, головний бухгалтер оголосив їй догану за прогул без поважної причини. Курносова, яка до цього не мала ніяких стягнень, більше того кілька разів заохочувалась, звернулася із заявою до КТС про зняття накладеного дисциплінарного стягнення. Крім цього, Курносова вказувала в заяві, що прогулом вважається відсутність на роботі протягом усього робочого дня, вона ж була відсутньою на роботі тільки 3,5 години.

Що розуміється під прогулом без поважної причини?

Як має бути вирішений спір?

Задача 28. Наказом по заводу на слюсаря Лихачова накладене стягнення – оголошено догану за те, що Лихачов, проживаючи в заводському гуртожитку, привів до себе

сторонню людину і разом з ним у кімнаті дівчат скоїли хуліганські дії. Цим же наказом Лихачов був виселений з гуртожитку.

Чи становлять дії Лихачова дисциплінарний проступок?

Яку відповідальність за свої дії може нести Лихачов?

7. Індивідуальні завдання.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання має на меті виявити рівень загальнонаукової та спеціальної підготовки студента, а також його здатність застосовувати одержані знання на практиці, схильність студента до аналізу матеріалу з теми дослідження та вміння робити висновки.

Мета написання індивідуального навчально-дослідного завдання: систематизувати отримані теоретичні знання; навчити студентів самостійно осмислити проблему, творчо, критично її дослідити; навчити студентів збирати, систематизувати, аналізувати нормативно-правові акти, літературні джерела та матеріали юридичної практики; сформувати навички застосування отриманих знань під час виконання практичних завдань; навчити студентів самостійно формулювати висновки, пропозиції й рекомендації; формувати у студентів професійний рівень правової свідомості та правової культури; навчити студентів правильно організувати свою дослідницьку роботу та оформити її результати.

Перш ніж приступити до написання індивідуального навчально-дослідного завдання, необхідно вивчити відповідні розділи в підручниках і необхідну основну і спеціальну літературу. Треба також уважно ознайомитися з чинним законодавством з цього питання і практикою його застосування, з'ясувати суть проблем, що досліджуються, і потім самостійно викласти їх.

Розкриваючи теоретичні питання, студенти повинні прагнути до максимально повного і чіткого викладу всіх проблем, що досліджуються. При цьому важливо показати можливі відмінності в трактуванні положень, що досліджуються, дати порівняльний аналіз питань, які висвітлюються у відповідних розділах різних підручників і в спеціальній літературі.

Аналізуючи зміст правових норм, що досліджуються, студенти повинні в обов'язковому порядку давати точні і конкретні посилання на відповідні акти. При цьому необхідно звертатися до самих правових норм, а не викладати їх зміст за учбовою, довідковою або популярною літературою. Використовуючи коментар до законодавства, необхідно відрізнити текст коментаря від тексту самого закону.

При написанні індивідуального науково-дослідного завдання потрібно пам'ятати, що висновки за її результатами повинні бути повними і обґрунтованими як нормативно, так і логічно.

Теми індивідуальних навчально-дослідних завдань

1. Поняття, зміст і значення дисципліни праці у сучасних умовах.
2. Правове регулювання дисципліни праці.
3. Правові методи забезпечення дисципліни праці.
4. Основні трудові обов'язки сторін трудового договору.
5. Внутрішній трудовий розпорядок на підприємствах, установах, організаціях.
6. Заохочення як засіб забезпечення дисципліни праці
7. Загальна характеристика заохочувальних трудових правовідносин.
8. Підстави для заохочення, порядок застосування заохочень за трудовим законодавством України.
9. Проблеми застосування норм про заохочення та напрямки удосконалення законодавства про заохочення працівників.
10. Поняття та види дисциплінарної відповідальності.
11. Дисциплінарний проступок – підстава притягнення до дисциплінарної відповідальності: поняття, ознаки та склад.

12. Дисциплінарні санкції: поняття, правове регулювання, перспективи вдосконалення.
13. Додаткові заходи впливу щодо порушників трудової дисципліни, їх юридичне значення.
14. Загальна дисциплінарна відповідальність: поняття, правове регулювання.
15. Склад дисциплінарного проступку (загальна дисциплінарна відповідальність).
16. Види загальних дисциплінарних стягнень, їх класифікація.
17. Порядок та строки застосування загальних дисциплінарних стягнень.
18. Підстави та порядок застосування догани за порушення трудової дисципліни.
19. Підстави та порядок звільнення працівника за порушення трудової дисципліни.
20. Правове регулювання звільнення за систематичне невиконання працівником без поважних причин трудових обов'язків (п. 3 ст. 40): законодавчі норми, керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.
21. Правове регулювання звільнення за прогул (п. 4 ст. 40): законодавчі норми, керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.
22. Правове регулювання звільнення за появу на роботу у нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння (п. 7 ст. 40): законодавчі норми, керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.
23. Правове регулювання звільнення за вчинення за місцем роботи розкрадання майна роботодавця (п. 8 ст. 40): законодавчі норми, керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.
24. Правове регулювання звільнення за одноразове грубе порушення трудових обов'язків керівником підприємства, установи, організації (п. 1 ст. 41): законодавчі норми, керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.
25. Органи, правомочні застосовувати дисциплінарні стягнення (загальна дисциплінарна відповідальність).
26. Спеціальна дисциплінарна відповідальність та її особливості.
27. Види, порядок та строки застосування спеціальних дисциплінарних стягнень.
28. Проблеми застосування спеціальних дисциплінарних стягнень.
29. Дисциплінарна відповідальність прокурорсько-слідчих працівників.
30. Дисциплінарна відповідальність суддів.
31. Дисциплінарна відповідальність державних службовців.
32. Дисциплінарна відповідальність працівників митної служби.
33. Перспективи вдосконалення правового регулювання дисципліни праці
34. Правове регулювання оскарження та заняття дисциплінарних стягнень.
35. Правове регулювання дисципліни праці в зарубіжних країнах: питання імплементації в національне законодавство.

Див. перелік нормативно-правових актів, основної і додаткової літератури, Інтернет ресурси до курсу.

Форма звітності – робота обсягом до 10 сторінок. Строк виконання – до 15 квітня.

8. Оцінювання.

Перелік питань для підготовки до заліку.

1. Поняття, зміст і значення дисципліни праці у сучасних умовах.
2. Правове регулювання дисципліни праці.
3. Форми реалізації дисципліни праці. Функції дисципліни праці.
4. Правові методи забезпечення дисципліни праці.
5. Основні трудові обов'язки сторін трудового договору.
6. Внутрішній трудовий розпорядок на підприємствах, установах, організаціях.
7. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку (загальні і спеціальні норми).
8. Типові, галузеві та місцеві правила внутрішнього розпорядку: поняття, правове регулювання.
9. Правила внутрішнього трудового розпорядку: структура, порядок розробки та прийняття.
10. Статути і положення про дисципліну.
11. Заохочення як засіб забезпечення дисципліни праці
12. Поняття «заохочення» та його співвідношення із суміжними категоріями.
13. Загальна характеристика заохочувальних трудових правовідносин.
14. Принципи заохочення сумлінної праці. Види заохочень за трудовим законодавством України.
15. Підстави для заохочення, порядок застосування заохочень за трудовим законодавством України.
16. Проблеми застосування норм про заохочення та напрямки удосконалення законодавства про заохочення працівників.
17. Поняття та види дисциплінарної відповідальності.
18. Дисциплінарний проступок – підстава притягнення до дисциплінарної відповідальності: поняття, ознаки та склад.
19. Дисциплінарні санкції: поняття, правове регулювання, перспективи вдосконалення.
20. Додаткові заходи впливу щодо порушників трудової дисципліни, їх юридичне значення.
21. Загальна дисциплінарна відповідальність: поняття, правове регулювання.
22. Склад дисциплінарного проступку (загальна дисциплінарна відповідальність).
23. Види загальних дисциплінарних стягнень, їх класифікація.
24. Порядок та строки застосування загальних дисциплінарних стягнень.
25. Підстави та порядок застосування догани за порушення трудової дисципліни.
26. Підстави та порядок звільнення працівника за порушення трудової дисципліни.
27. Правове регулювання звільнення за систематичне невиконання працівником без поважних причин трудових обов'язків (п. 3 ст. 40): законодавчі норми, керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.
28. Правове регулювання звільнення за прогул (п. 4 ст. 40): законодавчі норми, керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.
29. Правове регулювання звільнення за появу на роботу у нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння (п. 7 ст.40): законодавчі норми, керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.
30. Правове регулювання звільнення за вчення за місцем роботи розкрадання майна роботодавця (п. 8 ст. 40): законодавчі норми, керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, практика застосування нормативних актів при

розгляді конкретних справ.

31. Правове регулювання звільнення за одноразове грубе порушення трудових обов'язків керівником підприємства, установи, організації (п. 1 ст. 41): законодавчі норми, керівні роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, практика застосування нормативних актів при розгляді конкретних справ.
32. Органи, правомочні застосовувати дисциплінарні стягнення (загальна дисциплінарна відповідальність).
33. Спеціальна дисциплінарна відповідальність та її особливості.
34. Види спеціальних дисциплінарних стягнень.
35. Порядок та строки застосування спеціальних дисциплінарних стягнень.
36. Проблеми застосування спеціальних дисциплінарних стягнень.
37. Порядок оскарження спеціальних дисциплінарних стягнень.
38. Дисциплінарна відповідальність прокурорсько-слідчих працівників.
39. Дисциплінарна відповідальність суддів.
40. Дисциплінарна відповідальність державних службовців.
41. Дисциплінарна відповідальність працівників зв'язку та працівників гірничих підприємств.
42. Дисциплінарна відповідальність працівників митної служби.
43. Перспективи вдосконалення правового регулювання дисципліни праці
44. Правове регулювання оскарження та заняття дисциплінарних стягнень.
45. Правове регулювання дисципліни праці в зарубіжних країнах: питання імплементації в національне законодавство.

Модуль 1 (поточне оцінювання)								Модуль 2	Модуль 3 (підсумкове оцінювання)		Всього
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					ІНДЗ	ЗМ 1	ЗМ 2	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	16	30	30	100 балів
3	3	3	3	3	3	3	3				
9			15								
40 балів								60 балів			

Поточне оцінювання.

Поточний контроль за вивченням курсу здійснюється на практичних заняттях, шляхом їх проведення за різними формами (усне опитування, письмове вирішення завдань, письмові відповіді на окремі питання тощо).

Студент може одержати до **10** додаткових балів у межах поточного оцінювання (**40** балів)

за активність на занятті;

участь у наукових конференціях, круглих столах, наукові публікації за науковим напрямом навчальної дисципліни.

У випадку відсутності студента на лекції, він повинен подати викладачу конспект навчального матеріалу, який був розглянутий на даному аудиторному занятті (теми і план лекцій зберігаються на кафедрі).

У випадку відсутності студента на семінарському занятті, він повинен до визначення підсумкової модульної оцінки здати викладачу тези відповідей на питання,

які виносились на розгляд на занятті (або, за вибором студента, дати відповіді на питання в усній формі у дні, визначені графіком ліквідації заборгованості).

Академічна заборгованість повинна бути ліквідована студентом в позааудиторний час, встановлений графіком консультацій з навчальної дисципліни, до початку підсумкового контролю з наступного модуля.

Підсумкове оцінювання

Контрольна модульна оцінка визначається в балах за результатами контролю з даного модуля.

Перший підсумковий модуль проводиться у письмовій формі (відповіді на запропоновані питання).

Другий підсумковий модуль проводиться у письмовій формі (відповіді на запропоновані питання)

Формою контролю вивчення курсу в цілому є залік, який проводиться в усній формі.

Підсумкові модульні оцінки доводяться до відома студентів не пізніше семи днів після проведення модульного контролю.

У випадку відсутності студента на модульному контролі з будь-яких причин, він повинен пройти модульний контроль у дні, визначені графіком ліквідації заборгованості. Заборгованість з модуля повинна бути ліквідована студентом в позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Поточна семестрова оцінка визначається в балах як сума підсумкових модульних оцінок, отриманих за засвоєння всіх модулів, враховуючи ІНДЗ.

Семестровий залік виставляється за умови, що студент успішно виконав усі завдання, передбачені навчальною програмою дисципліни, і набрав при цьому не менше 60 балів.

Критерії оцінювання ІНДЗ:

10-16 балів – проблема висвітлена повністю, використана значна кількість наукової літератури, зроблені конкретні висновки, проаналізована чинна нормативна база, практика застосування. Зроблено самостійні висновки

5-10 балів – проблема висвітлена частково, використані дослідження різних науковців, зроблені висновки, які потребують деякого уточнення. Відсутні посилання на конкретні статті, пункти нормативних актів.

До 5 балів – проблема висвітлена недостатньо, не використані дослідження науковців, зроблені висновки нечіткі, потребують уточнення і доопрацювання. Відсутні посилання на конкретні статті, пункти нормативних актів.

Шкала оцінювання:

90-100 балів – відмінно (А – "Відмінно" – студент вільно володіє матеріалом курсу, знає основні нормативно-правові акти, вміє переконливо доводити проблему посилаючись на нормативний матеріал та наукові джерела, знає практику застосування законодавства, вільно володіє основними категоріями, зазначаючи їх законодавче та теоретичне джерело визначення)

82-89 – добре (В – "Добре" – студент володіє матеріалом курсу, знає основні нормативно-правові акти, вміє переконливо доводити проблему посилаючись на

нормативний матеріал, знає практику застосування законодавства, володіє основними категоріями. За допомогою нормативних актів може правильно і обґрунтовано вирішити практичне завдання (казус))

75-81 балів – добре (С – "Добре" – студент володіє матеріалом курсу, знає основні нормативно-правові акти, вміє доводити проблему посилаючись на нормативний матеріал, володіє основними категоріями. За допомогою нормативних актів може правильно вирішити практичне завдання (казус))

67-74 – задовільно (D – студент непогано володіє матеріалом курсу, знає основні нормативно-правові акти, вміє їх застосовувати, володіє основними категоріями)

60-66 балів – задовільно (E – "Задовільно" – студент володіє матеріалом курсу, знає основні нормативно-правові акти, володіє основними категоріями)

0-59 балів – незадовільно (FX – "Незадовільно" – студент поверхнево ознайомлений з матеріалом, знає основні нормативно-правові акти, але не може їх правильно застосувати. Визначення основних категорій є недостатньо обґрунтованими. Не вміє довести проблеми, посилаючись на законодавство)

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ

Законодавство

1. Кодекс законів про працю України // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. – № 50 (зі змінами та доповненнями).
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 32. – Ст. 1175 (Розділ XX).
3. Про державні нагороди України: Закон України від 16 березня 2000 року № 1549-III // Офіційний вісник України. – 2000. – № 15. – Ст. 587.
4. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 62. – Ст. 2509.
5. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 7 липня 2010 року № 2453-VI // Офіційний вісник України. – 2010. – № 55/1. – Ст. 1900.
6. Про прокуратуру: Закон України від 5 листопада 1991 року № 1789-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 53. – Ст. 793.
7. Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 року № 3723-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 52. – Ст.490; з 1 січня 2014 року набирає чинності Закон України «Про державну службу» від 17 листопада 2011 року № 4050-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 26. – Ст.273.
8. Гірничий закон України від 6 жовтня 1999 року № 1127-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 50. – Ст.433.
9. Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України: Затв. Законом України від 22 лютого 2006 року № 3460-IV // Офіційний вісник України. – 2006. – № 12. – Ст. 791.
10. Дисциплінарний статут митної служби України: Затв. Законом України від 6 березня 2005 року № 2805-IV // Офіційний вісник України. – 2005. – № 39. – Ст.2428.
11. Дисциплінарний статут служби цивільного захисту: затв. Законом України від 5 березня 2009 року № 1068-VI // Офіційний вісник України. – 2009. – № 26. – Ст.849.
12. Дисциплінарний статут Збройних Сил України: Затв. Законом України від 24 березня 1999 року № 551-XIV // Офіційний вісник України. – 1999. – № 19. – Стор.1.
13. Дисциплінарний статут прокуратури України: Затв. постановою Верховної Ради України від 6 листопада 1991 року № 1796-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 4. – Ст. 15.
14. Положення про почесні звання України: затв. Указом Президента України від 29 червня 2001 року № 476/2001 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 27. – Ст.1201.
15. Положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури: затв. Указом Президента України від 5 травня 1993 року № 155/93 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/155/93>
16. Положення про Вищу кваліфікаційну комісію адвокатури: затв. Указом Президента України від 5 травня 1993 року № 155/93 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/155/93>
17. Статут звання Герой України: затв. Указом Президента України від 2 грудня 2002 року № 1114/2002 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 52. – Ст. 2362.
18. Положення про відомчі заохочувальні відзнаки: затв. Указом Президента України від 30 травня 2012 року № 365/2012 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 42. –

Ст. 1599.

19. Статут про дисципліну працівників спеціальних (воєнізованих) аварійно-рятувальних служб: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2000 р. № 1540 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 42. – Ст. 1781.
20. Положення про дисципліну працівників гірничих підприємств: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. № 294 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 12. – Ст. 567.
21. Типові правила внутрішнього розпорядку для працівників державних навчально-виховних закладів України: затв. наказом Міністра освіти України від 20 грудня 1993 р. № 455 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0121-94/print1349246057586946>
22. Типові правила внутрішнього трудового розпорядку для робітників і службовців підприємств, установ, організацій: затв. Постановою Держкомпраці СРСР і ВЦРПС від 20 липня 1984 р. № 213 // Бюлетень Госкомтруда СРСР. – 1984. – № 11.
23. Про практику розгляду судами трудових спорів: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 9 від 06.11.92 // Дебет-Кредит (Галицькі контракти). – 2008. – № 2. – С. 279.

Література

Основна

1. Болотіна Н. Б. Трудове право України: підручник / Н. Б. Болотіна. [5-те вид., перероб. і доп.]. – К.: Знання, 2008. – 860 с.
2. Трудове право України: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / [П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, З. Я. Козак та ін.] ; за ред. П. Д. Пилипенка. [4-те вид., перероб. і доп.]. – К.: Ін Юре, 2010. – 536 с.

Додаткова

1. Барабаш О. О. Класифікація правових заохочень: загальна характеристика [Електронний ресурс] / О. О. Барабаш. – Режим доступу до журн.: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ms/2012_3_1/9.pdf
2. Барабаш О. О. Правове заохочення: деякі проблеми теорії та практики [Електронний ресурс] / О. О. Барабаш // Митна справа. – 2012. – № 2 (80). – С. 47–56. – Режим доступу до журн.: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ms/2012_2_1/47.pdf
3. Бірюкова А. М., Косенко М. С. Нормативне регулювання правового статусу дисциплінарних органів адвокатури у законопроекті «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [Електронний ресурс] / А. М. Бірюкова, М. С. Косенко // Адвокат. – 2012. – № 1. – С. 16-19. – Режим доступу до журн.: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Advokat/2012_1/Bir-Kos.pdf
4. Братель С. Г. Особливості юридичної відповідальності працівників міліції [Електронний ресурс] / С. Г. Братель // Митна справа. – 2011. – № 4 (76). – С. 299–305. – Режим доступу до журн.: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ms/2011_4_2/299.pdf
5. Василенко В. М. Дисциплінарна відповідальність працівників ветеринарної міліції: підстави, порядок та особливості дисциплінарного провадження [Електронний ресурс] / В. М. Василенко // Право і безпека. – 2012. – № 2 (44). – С. 167–170. – Режим доступу до журн.: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pib/2012_2/PB-2/PB-2_38.pdf
6. Василенко В. М. Дисциплінарна відповідальність суддів України: підстави, порядок та особливості дисциплінарного провадження [Електронний ресурс] / В. М.

- Василенко. – Режим доступу:
http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pib/2011_3/PB-3/PB-3_19.pdf
7. Голобутовський Р. З. Процедури порушення дисциплінарного провадження щодо судді: проблемні питання та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс] / Р. З. Голобутовський // Митна справа. – 2012. – № 4 (82). – С. 147–151. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ms/2012_4_2_2/147.pdf
  8. Грузінова Л. П. Трудове право України: навч посіб. / Л. П. Грузінова, В. Г. Короткій. – К.: МАУП, 2003. – 128 с.
  9. Єськов О. Л., Макарова В. А. Пошук мотивів і стимулів, що підвищують працездатність співробітників при використанні поведінкового аналізу [Електронний ресурс] / О. Л. Єськов, В. А. Макарова. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/venu/2011_1/38.pdf
  10. Захарова О. С. Теоретичні та практичні питання щодо дисциплінарної відповідальності суддів [Електронний ресурс] / О. С. Захарова // Вісник Академії адвокатури України. – 2009. – № 1(14). – С. 21- 25. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vaau/2009_1/Text/09zosdvs.pdf
  11. Ісайкіна О. Д. Мотиваційний процес в сучасному аспекті менеджменту персоналу [Електронний ресурс] / О. Д. Ісайкіна. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Evu/2012_18_1/Isaikina.pdf
  12. Кизименко К. О. Особливості дисциплінарної відповідальності прокурорських працівників за трудовим законодавством України [Електронний ресурс] / К. О. Кизименко. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Vonu_prav/2010_22/10.pdf
  13. Кім К. В. Дисциплінарна відповідальність за порушення законодавства про інформацію [Електронний ресурс] / К.В.Кім. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vkhnuvs/2011_55/55/51.pdf
  14. Ковальов С. С. Поняття та особливості дисциплінарного провадження: принципи, суб'єкти, стадії [Електронний ресурс] / С. С. Ковальов // Форум права. – 2012. – № 2. – С. 352-357. – Режим доступу до журн.: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2012-2/12kssrcc.pdf>
  15. Кожушко С. І. Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку законодавства про дисципліну праці в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня. канд. юрид. наук. спец. 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення / С.І.Кожушко. – Х., 2006. – 18 с.
  16. Коритцев Г. І. Принципи заохочення сумлінної праці [Електронний ресурс] / Г.І.Коритцев // Форум права. – 2012. – № 2. – С. 358–362. – Режим доступу до журн.: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2012-2/12kgizcp.pdf>
  17. Коритько Д. Г. Позбавлення та відмова від державних нагород: вдосконалення правової регламентації [Електронний ресурс] / Д. Г. Коритько. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Chkup/2010_3/44.pdf
  18. Корнута Л. М. Загальні правові засади дисциплінарної відповідальності державних службовців в Україні [Електронний ресурс] / Л. М. Корнута // Митна справа. – 2012. – № 2 (80). – С. 70–75. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ms/2012_2_2/70.pdf
  19. Косенко М. С. Досвід зарубіжних країн щодо організаційно-правових засад діяльності дисциплінарних органів адвокатури [Електронний ресурс] / М. С. Косенко // Вісник Академії адвокатури України. – 2011. – № 2 (21). – С. 151-158. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vaau/2011_2/text/11kmsdoa.pdf
  20. Косьмій Л. Р. Відповідальність за трудовим законодавством України: окремі

- теоретико-правові проблеми [Електронний ресурс] / Л. Р. Косьмій // Університетські наукові записки. – 2011. – № 3. – С. 243-248. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Unz/2011_3/38.pdf
21. Кохан В. П. До проблеми дисциплінарних стягнень, що стосуються суддів [Електронний ресурс] / В. П. Кохан // Проблеми законності. – 2009. – № 106. – С. 211-217. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pz/2010_106/106_27.pdf
  22. Кохан В. П. Дисциплінарне провадження щодо суддів: проблеми теорії і практики [Електронний ресурс] / В. П. Кохан. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vkhnuvs/2010_50/50/42.pdf
  23. Кохан В. П. Нове у законодавстві про дисциплінарну відповідальність суддів [Електронний ресурс] / В. П. Кохан // Держава і право. – 2010. – Вип. 50. – С. 284-289. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/dip/2010_50/04_07.pdf
  24. Кохан М. С. Місце премій у системі стимулювання та оплати праці, співвідношення їх з компенсаціями, надбавками та доплатами [Електронний ресурс] / М. С. Кохан. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VAPSV_pdu/2011_4/St_30.pdf
  25. Кравчук О. Л. Припинення державної служби в митних органах за порушення присяги державного службовця [Електронний ресурс] / О.Л. Кравчук // Митна справа. – 2011. – № 6 (78). – С. 57-65. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ms/2011_6/57.pdf
  26. Лазор І. В. Правове регулювання дисципліни праці в Україні та зарубіжних країнах: порівняльно-правовий аспект [Електронний ресурс] / І. В. Лазор. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/app/2011_42/Lazor.pdf
  27. Лазор І. В. Юридичні і соціальні аспекти дисципліни праці: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня. канд. юрид. наук. спец. 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення / І. В. Лазор. – К., 2011. – 22 с.
  28. Лежнева Т. М. Класифікація санкцій трудового права [Електронний ресурс] / Т. М. Лежнева // Право і суспільство. – 2010. – № 1. – С. 32-39. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pis/2010_1/Lezhneva.pdf
  29. Литвин О. В. Юридична відповідальність державних службовців [Електронний ресурс] / О. В. Литвин // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). – 2010. – № 49. – С. 144-149. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvnuudpsu/2010_2/Litvin.pdf
  30. Логоша В. В. Реалізація органами прокуратури повноважень у сфері дисциплінарної відповідальності: адміністративно-правовий аспект [Електронний ресурс] / В. В. Логоша, В. І. Теремецький. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vkhnuvs/2011_54/54/27.pdf
  31. Машков К. Є. Права та обов'язки працівників, що виникають внаслідок отримання заохочення за трудові досягнення / К. Є. Машков // Часопис Київського університету права. – 2011. – №1. – С. 193–196.
  32. Машков К. Є. Правове регулювання заохочень за трудові досягнення: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня. канд. юрид. наук. спец. 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення / К. Є. Машков. – К., 2011. – 18 с.
  33. Машков К.Є. Заохочення як засіб стимулювання трудової поведінки: окремі питання методології правового регулювання / К. Є. Машков, О. Т. Панасюк // Наука і правоохорона. – 2010. – № 4 (10). – С. 121–126.
  34. Машков К. Є. Підстави застосування до працівників заохочень за трудові досягнення / К. Є. Машков // Право України. – 2007. – № 11. – С. 35–40.

35. Машков К. Є. Поняття «заохочення за трудові досягнення» / К. Є. Машков // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2008. – № 3. – С. 117–121.
36. Мельник К. Ю. Дисциплінарна відповідальність та дисциплінарний проступок: питання теорії [Електронний ресурс] / К. Ю. Мельник // Право і Безпека. – 2012. – № 1. – Режим доступу до журн.: <http://www.pravoznavec.com.ua/period/chapter/8/59/2121>
37. Мельник М. Г. Про спеціальну дисциплінарну відповідальність суддів [Електронний ресурс] / М. Г. Мельник. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VAPSV_pdu/2012_1/St_12.pdf
38. Микитась І. М. Діяльність персоналу державної пенітенціарної служби України [Електронний ресурс] / І. М. Микитась. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pppd/2011_2/30Mukut.pdf
39. Петров П. В. Трудове порушення і відповідальність за нього [Електронний ресурс] / П. В. Петров // Митна справа. – 2011. – № 5 (77). – С. 434-437. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ms/2011_5_2/434.pdf
40. Пилипенко В. М. Дисциплінарна відповідальність як стимулюючий захід ефективної трудової діяльності [Електронний ресурс] / В. М. Пилипенко. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pib/2011_4/PB-4/PB-4_40.pdf
41. Пилипенко В. М. Заохочення та їх роль у стимулюванні діяльності працівників вищих навчальних закладів МВС України [Електронний ресурс] / В. М. Пилипенко. – http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vkhnuvs/2012_56/56/58.pdf
42. Пилипенко В. М. Порядок застосування дисциплінарних стягнень до науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів МВС України з числа рядового та начальницького складу [Електронний ресурс] / В. М. Пилипенко. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pib/2011_5/PB-5/PB-5_43.pdf
43. Пилипенко Ю. Засоби заохочення сумлінної праці та їх види за трудовим законодавством [Електронний ресурс] / Ю. Пилипенко. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/prde/2010_21/5-10.pdf
44. Пилипенко Ю. П. Дисциплінарний проступок як підстава юридичної відповідальності у сфері трудових правовідносин [Електронний ресурс] / Ю. П. Пилипенко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2010. – № 3. – С. 182–189. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvlduvs/2010_3/pypstp.pdf
45. Подкопаєв С. Проблеми законодавчого регулювання дисциплінарної відповідальності суддів [Електронний ресурс] / Сергій Подкопаєв, Марія Сирай // Вісник національної академії прокуратури України. – 2011. – № 2. – С. 83-86. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Vnapu/2011_2/14PODK.pdf
46. Селезень С. В. Додаткові підстави розірвання трудового договору: особливості та функціональне призначення [Електронний ресурс] / С. В. Селезень. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pib/2009_4/PB-4/PB-4_32.pdf
47. Слепченко Т. Ф. Становлення та розвиток інституту дисциплінарних стягнень в українському законодавстві [Електронний ресурс] / Т. Ф. Слепченко // Юридичний вісник Причорномор'я. – 2011. – № 1(1). – С. 330–336. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Yuvp/2011_1/330.pdf
48. Тищенко О. В. Дисциплінарні стягнення за прогул: історико-правові аспекти [Електронний ресурс] / О.В. Тищенко // Бюлетень Міністерства юстиції України. –

2009. – № 1 (87). – С. 71–76. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/bmyuu/2009_1/9_1-2009.pdf
49. Трошин А. Ф. Трудовая дисциплина и ее структура /А. Ф. Трошин // Советское государство и право. – 1976. – № 4. – С. 23-29.
50. Форманюк В. В. Дисциплінарні стягнення та порядок їх застосування [Електронний ресурс] / В. В. Форманюк. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/App/2011_41/Formanyuk.pdf.
51. Форманюк В. Заохочення як засіб забезпечення трудової дисципліни [Електронний ресурс] / В. Форманюк // Юридичний вісник. – 2011. – № 4. – С. 116-119. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Yurv/2011_4/Formanyk.pdf
52. Хуторян Н. М. Проблеми правового регулювання дисциплінарної відповідальності працівників /Н. М. Хуторян // Праця і зарплата. – 2003. – № 24. – С. 6-7.
53. Чернушкіна О. О. Заохочення за трудові заслуги у системі винагородження працівників [Електронний ресурс] / О. О. Чернушкіна. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vsunu/2012_1_1/Cherny.pdf
54. Шерегов С. А. Производственная дисциплина и трудовой распорядок в странах с развитой рыночной экономикой /С. А. Шерегов // Трудовое право. – 2002. – № 1. – С. 39-47.
55. Щепилова Ю. Б. Дисциплинарный проступок как основание дисциплинарной ответственности [Електронний ресурс] / Ю. Б. Щепилова // Российское право в Интернете. – 2006. – № 2. – Режим доступу до журн.: http://gpi.msal.ru/prints/200602labour_law1.html
56. Юшко А. М. Удосконалення законодавства про заохочення працівників [Електронний ресурс] / А. М. Юшко. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Apir/2012_2/Yushko%202.pdf

Інтернет ресурси

Верховна Рада України <http://www.rada.gov.ua>

Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>

Міністерство соціальної політики України <http://www.mlsp.gov.ua>

ОРГАНИ СУДОВОЇ ВЛАДИ

Верховний Суд України <http://www.scourt.gov.ua>

Єдиний державний реєстр судової практики <http://www.reyestr.court.gov.ua>

БІБЛІОТЕКИ

Спілка юристів України <http://www.lawersunion.org.ua>

Асоціація правників України <http://www.uba.kiev.ua>

Нотаріуси України <http://www.notarius.com.ua>

Європейська асоціація студентів права – Україна <http://www.elsa.org.ua>

Європейська асоціація студентів права – Львів <http://lviv.elsa.org.ua>

Київський правовий клуб <http://www.lawclub.org.ua>

Об'єднана асоціація студентів-юристів Закарпаття <http://www.oasuz.narod.ru>

Національна бібліотека України ім. Вернадського <http://www.nbu.gov.ua>

Бібліотека Парламенту України <http://www.rada.kiev.ua/LIBRARY/index.htm>

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича <http://library.univ.kiev.ua>
Gonzaga Law Library on Ukraine <http://law.gonzaga.edu/library/ukraine.htm>
Ukrainian Resource Library (Sabre) <http://www.sabre.org>

ВИДАВНИЦТВА

Юрінком Інтер <http://yurincom.kiev.ua>
Юстиніан <http://www.justinian.com.ua>

ПЕРІОДИКА

Юридическая практика <http://www.yurpractika.com>
Юридичний вісник України (Юрінком Інтер) <http://www.yurincom.kiev.ua/uvu>
Галицькі Контракти <http://www.kontrakty.com.ua>
Урядовий кур'єр <http://www.ukcc.com.ua>
Офіційний вісник України <http://www.gdo.kiev.ua>
Правоведение <http://pravoved.jurfak.spb.ru>
Світ права (правовий інтернет часопис) <http://www.worldoflaw.net>

ПРАВОВІ ПОШУКОВІ СИСТЕМИ

Законодавство на сервері Верховної Ради України
<http://www.rada.gov.ua/laws/pravo/new>
Законопроекти на сервері Верховної Ради України
<http://www.rada.gov.ua/proza.htm>
Нормативно-правова база на Урядовому порталі
<http://www.kmu.gov.ua/z1/portal/templ?page=search>

Навчально-методичне видання

Вознюк Наталія Іванівна

Дисципліна праці

Робоча навчальна програма

Друкується в авторській редакції